

Preek 5 november 2025, dankdag
Ontmoetingskerk
Psalm 67

Gemeente van Jezus Christus,
Misschien een beetje een gekke vraag, maar hoe dankbaar ben jij? Op een schaal van 1 t/m 10, met 1 totaal niet dankbaar en 10 heel erg dankbaar. Hoe dankbaar ben jij? Er is veel waar we dankbaar voor kunnen zijn... Voor gezondheid, voor mensen om ons heen, voor werk, voor voedsel, voor school, voor geld, voor een veilig land, voor vrijheid van geloof... Hoe dankbaar ben jij? Onthoud je antwoord later in de preek kom ik er nog op terug.

Vanavond wil ik met u stil staan over het thema dankbaarheid aan de hand van drie stappen: Wat is dankbaarheid? De verrassende wending van dankbaarheid. En de dankbaarheid als cruciaal onderdeel van Gods missie... Dus: wat is dankbaarheid? De verrassende wending van dankbaarheid. En de dankbaarheid als cruciaal onderdeel van Gods missie...

Een tijd terug las ik een artikel van iemand die het onzin vond om te danken bij het eten, want immers hij had zelf gewerkt voor zijn geld en met dat geld had hij zelf het eten gekocht en hij had het zelf klaar gemaakt. En natuurlijk de boer, de vrachtwagenchauffeur, en de supermarktmedewerker hebben ook een rol gespeeld, maar daar kregen zij voor betaald. Als zij niet zouden werken dan had de auteur van dat artikel ook niet gewerkt voor zijn geld maar gewoon zelf zijn eten verbouwd, op deze manier gaat het alleen voor iedereen een stuk gemakkelijker. Zelf gewerkt, zelf verdiend... Er hoeft niet gedankt te worden. Wat vindt u van zo'n gedachte... En misschien is dit niet het allersterkste argument, want de boer is afhankelijk van regen, de vrachtwagenchauffeur van fatsoenlijke wegen, de supermarktmedewerker van een eerlijk geldsysteem en de persoon zelf van zijn eigen gezondheid... Maar wat vindt u van de gedachte zelf verdiend... dus ik hoef niet te danken?

Volgens mij loopt die gedachtegang vroeg of laat, maar altijd, vast... Want wat is dankbaarheid? Dankbaarheid is de erkenning dat je iets goeds hebt ontvangen waar je geen recht op hebt. Nog een keer: Dankbaarheid is de erkenning dat je iets goeds hebt ontvangen waar je geen recht op hebt. En als je dan naar jouw leven kijkt... Dan is er heel veel om dankbaar voor te zijn. De mensen om je heen... Daar heb je geen enkel recht op... Misschien heb je er wel voor gewerkt, relaties opgebouwd... Maar je had er geen recht op... Dankbaar... Ander voorbeeld: School... In onze wet staat dat elk kind het recht en de plicht heeft om naar school te gaan. Maar dat is niet vanzelfsprekend als je naar de rest van de wereld kijkt... Als je op een andere plek was geboren bleek dat het helemaal geen recht is om naar school te gaan, maar een voorrecht... Daar heb je geen enkel recht op... Dankbaar... En nog veel basaler... Het feit dat je leeft, het feit dat je in staat bent om dingen te doen... Daar heb je geen enkel recht op... Dankbaar. En zo: zelf verdiend... Ja, maar wel in het leven en de mogelijkheden die je gegeven

zijn... Dus zelf verdiend, dankzij God... In alles is dus altijd reden om dankbaar te zijn... Vandaag dankdag, draait dus niet om ons eigen succes, maar om God. Niet om onze verdienste, maar om Zijn goedheid.

En de Psalm die wij vanavond met elkaar hebben gelezen geeft aan die dankbaarheid een verrassende wending. Na het opschrift begint de Psalm met de woorden: 'Moge God ons genadig zijn en ons zegenen, moge het licht van zijn gelaat over ons schijnen.' Het is een verwijzing naar de priesterlijke zegen in Numeri 6, misschien wel bekend: 'Moge de HEER u zegenen en u beschermen, moge de HEER het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn, moge de HEER u zijn gelaat toewenden en u vrede geven.' Voor de Israëlieten een zeer bekende zegen. Het werd hen steeds opnieuw gegeven. Uitgesproken door de priesters. Gegeven door God. Maar in deze psalm wordt er iets, misschien wel heel, verrassends mee gedaan. Eerst is het gebed om zegen, gevolgd door de woorden: 'Dan zal men op aarde uw weg kennen, onder alle volken uw reddende kracht.' God geeft Zijn zegen aan ons... Dan zullen anderen God leren kennen...

Psalm 67 is een vrij korte Psalm. En in deze Psalm komen twee kernthema's boven drijven. De zegen van God. En de volken. De volken die God leren kennen, de volken die God loven. In deze korte Psalm wordt de blik maar liefst tien keer gevestigd op de andere volken. Als gevolg van de zegen voor Israël zullen zij God leren kennen en loven. Maar dat is natuurlijk maar op één manier mogelijk. Als de ontvangers van de zegen de zegen niet alleen voor zichzelf bewaren... Maar er ook van delen...

En dit is een thema dat we door de hele Bijbel heen zien. God geeft Zijn zegen. Niet zozeer om het leven van de ontvanger veel beter te maken. Maar om hem of haar in staat te stellen om te delen, om de levens van de mensen in de omgeving te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan de manna in de woestijn. Tijdens de veertigjarige tocht van het volk Israël door de woestijn gaf God elke dag manna. Een soort van korrels waar je deeg van kon maken, en daardoor kon je er ook brood, koek, cake van bakken. Een dagelijkse zegen. Voor iedereen was er genoeg. En zij die niet konden binnenhalen werden geholpen. Er was genoeg voor iedereen door te delen... Genoeg voor iedereen... Behalve voor hen die opsparden en voor zichzelf hamsterden... Dat manna verrotte... De zegen van God, genoeg voor iedereen, behalve voor hen die het voor zichzelf willen houden.

De psalmdichter van Psalm 67 zegt: zo is het ook met de zegen van God in jouw leven. Deel ervan uit. En zo zal blijken. Er is genoeg voor iedereen. Niet omdat de zegen voldoende is, maar omdat degene die zegent altijd meer dan genoeg zal geven. En zo wordt de blik gevestigd op God, door de zegen die Hij uitdeelt en die de ontvangers verder uitdelen. De Gever staat centraal, niet de geschenken. We zeiden eerder: Dankbaarheid is de erkenning dat je iets goeds hebt ontvangen waar je geen recht op hebt. Dankbaarheid is dus de natuurlijke reactie op het ontvangen

van Gods zegen. Gods zegen is immers per definitie iets waar wij zelf geen recht op hebben. Het wordt ons gegeven, uit genade, uit goedheid, uit liefde... God geeft... En wij zijn dankbaar... En zo leert deze Psalm... Dankbaarheid is niet de zegen van God voor onszelf houden... Dankbaarheid is de zegen van God uitdelen... Het is goed en mooi dat wij hier vanavond samen zijn om God te danken... Maar God danken is juist ook in je gewone leven. Je omgang met de mensen om je heen. Het delen van het goede dat je hebt ontvangen. Dankbaarheid is dus geen eindpunt van ontvangen, maar eerder een beginpunt van delen.

En dat is een cruciaal onderdeel van Gods missie met de wereld. Deze Psalm is geschreven door en voor Israëlieten. Israël is het verbondsvolk. Zij zijn door God uitgekozen om een speciale rol te vervullen in de heilsgeschiedenis van de wereld. En die speciale plek van Israël begint al lang voordat er daadwerkelijk over een volk gesproken kan worden. Het begint bij de roeping van Abraham in Genesis 12. We lezen daar: 'De HEER zei tegen Abram: 'Trek weg uit je land, verlaat je familie, verlaat ook je naaste verwanten, en ga naar het land dat Ik je zal wijzen. Ik zal je tot een groot volk maken, Ik zal je zegenen, je naam veel aanzien geven, een bron van zegen zul je zijn. Ik zal zegenen wie jou zegenen, wie jou vervloekt, zal Ik vervloeken. In jou zullen alle volken op aarde gezegend worden.' Ook hier gaat het over zegen ontvangen en zo tot zegen zijn.

In de christelijke traditie is deze tekst ook altijd gekoppeld aan Jezus Christus. Jezus Christus is de grootste zegen die ooit aan het volk Israël is gegeven. En door Jezus zijn ook alle volken op aarde gezegend. Een duidelijk teken daarvan is ook dat wij, mensen uit de heidenvolken, nu op dit moment bij elkaar zijn. Dat wij God kennen, dat wij God loven. In Christus wordt Israël gezegend, worden alle volken gezegend.

Christus is de grootste zegen die gegeven is door God. Maar daarmee zijn wij er nog niet. De komst van Christus, het leven van Jezus, Zijn dood én opstanding, zijn cruciale stappen op weg naar het grote doel. Om met God te leven. Om bij God te zijn. Voor de christen is dat nu al waarheid... Maar het is nog niet in volle glorie doorgebroken. In het geloof leven wij met God, bij God... Maar tegelijkertijd leven wij ook in deze wereld. Deze gebroken wereld. Vol duisternis, vol kwaad. Ooit zal het anders zijn. Daar lezen we bijvoorbeeld over in Openbaring 7: 'Hierna zag ik dit: een onafzienbare menigte, die niemand tellen kon, uit alle landen en volken, van elke stam en taal. In het wit gekleed en met palmtakken in hun hand stonden ze voor de troon en voor het lam. Luid riepen ze: 'De redding komt van onze God, die op de troon zit, en van het lam!' Alle engelen stonden om de troon en de oudsten en de vier wezens heen. Ze wierpen zich neer voor de troon en aanbaden God met de woorden: 'Amen! Lof, majesteit en wijsheid, dank en eer en macht en kracht komen onze God toe, tot in eeuwigheid. Amen.' Dit is de toekomst. De volken, alle volken, die God zullen loven...

Het verleden geeft ons de zegen van Christus. De toekomst is dat alle volken God zullen loven... Dit is de

heilsgeschiedenis... Dit is ook Psalm 67... God zegent en alle volken zullen God kennen en loven. Maar daar tussen zit nog een grote stap... Je kunt het verschillende namen geven... De grote tussenstap tussen zegen en de toekomst dat alle volken God zullen loven... Je kunt die tussenstap: 'kerk' noemen. De kerk die weet van de zegen van Christus, die leeft van de zegen van Christus, die gevormd wordt door de zegen van Christus. Het is haar roeping om die zegen door te geven... Te verspreiden... Je kunt die tussenstap ook missie noemen. Gods missie met deze wereld. Om zegen te geven, om zegen te verspreiden. Door te leven zoals Christus ons vraagt, door actief je naaste lief te hebben, door te vertellen van de zegen die wij kennen... Je kunt die tussenstap ook dankbaarheid noemen...

Dankbaarheid... Dankbaarheid is de erkenning dat je iets goeds hebt ontvangen waar je geen recht op hebt. Die dankbaarheid is richting God groot. Hij geeft ons veel, heel veel. Je leven, liefde... Het grootste is Christus. Door Jezus kunnen wij met God zijn... Nu... En in de toekomst... Het eeuwige goede leven. Waar hebben daar geen enkel recht op... Het wordt ons gegeven... Uit goedheid, uit genade, uit liefde... Het is een eeuwige zegen, want het is ook een oneindig goed geschenk... En dan weer de vraag waar we mee begonnen: Hoe dankbaar ben jij? Op een schaal van 1 t/m 10, met 1 totaal niet dankbaar en 10 heel erg dankbaar. Hoe dankbaar ben jij? Misschien voel jij je vandaag wel een 8 of een 9... Maar misschien is het wel een veel lager cijfer. Dat kan ook... Hoe dankbaar ben jij?

En veel belangrijker de vraag: hoe geef jij die dankbaarheid vorm? God geeft een oneindig grote zegen... Aan jou... En wanneer je gelooft heb jij die zegen aangenomen... Eeuwige dankbaarheid... Hoe geef jij die dankbaarheid vorm? Bewaar jij de zegen voor jezelf? Of deel je ervan uit?

Weet je wat ik één van de meest irritante dingen van het geloof vind, maar tegelijkertijd ook één van de mooiste? We horen het Jezus kernachtig zeggen aan het einde van Matteüs 28: 'Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen'. Jezus kan het. Hij heeft alle macht... Hij kant het gemakkelijk doen... Maar Hij geeft ons de opdracht om het te doen. Hij helpt ons, we doen het zeker niet alleen. Maar God wil niet dat wij onmondige, onnadenkende kleine kinderen blijven... Hij wil dat wij volwassen in het geloof worden. En dat vraagt om daden... Dat vraagt om dankbaarheid... Dat vraagt dat we de zegen van God niet voor onszelf houden, maar uitdelen.

De zegen van God uitdelen en niet voor jezelf houden... Zo geef je dankbaarheid vorm. En zo is dankdag in de kerk een prachtig iets. Met elkaar loven we God, spiegelen we de prachtige toekomst die komende is... Maar de dankbaarheid is te groot voor één dag... Dat stroomt over in je leven... Overal waar je komt, waar je leeft... Deel van de zegen van God. Dankbaarheid is delen van de zegen die God ons geeft. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410